

Water en bodem sturend in Gelderland

Provinciaal Handelingsperspectief

Structurele omslag in denken en handelen

Bijdrage aan goed onderbouwde en vooral toekomstbestendige keuze in het ruimtelijke domein

Feitelijke en transparante basis voor gesprekken

Leiden tot **7 uitgangspunten**, naar aanleiding waarvan de gidsprincipes zijn geformuleerd

(Samengevat: kijk naar de verre toekomst)

Niet afwentelen (op toekomstige generaties, op andere gebieden of functies, van privaat naar publiek)

Meer rekening houden met extremen

In samenhang omgaan met wateroverlast, droogte en bodem

Meerlaagsveiligheid

Minder afdekken, minder vergraven, niet verontreinigen

Integrale aanpak in de leefomgeving

Comply or explain (pas toe of leg uit: transparante verantwoording van keuzes en overwegingen)

Belangrijk eerst:

Volgorderlijkheid van functies(zie video GOO, dia op 20:56 minuten) Opname GOO special Water en Bodem Sturend 27062023

Eerst: de bodem

Dan: Landbouw, Natuur en Water

De andere functies volgen dan pas: Energie, Recreatie, Mobiliteit en Wonen

Dit alles gepresenteerd als overlays, van onderen af beginnend met de Bodem.

Gidsprincipes

Zorg voor ruimte voor water

Zorg voor ruimte voor de rivier

Zorg voor toekomstige dijkversterkingen

Zorg voor rivierwater binnendijks

Zorg voor water in regionale systemen

Conclusie: Niet goed toegepast

In het centrale deel van het plangebied (maïsakker) ligt een laagte. Vòòr 1950 werd de laagte gebruikt als bos en hooiland. De lage dekzandruggen waren in die tijd al in gebruik als akkers. Na 1950 is ook de laagte ontgonnen. De huidige perceelsgrenzen zijn ontstaan in 1975. Rond 1990 is het gebied omgevormd tot maïsakker (Kadaster, 2023). (Uit: Beknopte adviesnotitie Gebiedsontwikkeling)

Je zou dan idealiter de laagte herstellen voor bos en hooiland.

p. 8 Het plangebied is lager dan het gebied eromheen > putje.

p. 10 Al op 2 – 3 m – mv bevindt zich een matig tot slecht waterdoorlatende leemlaag. Deze zorgt voor stagnatie van infiltrerend regenwater en instromend grondwater waardoor hogere grondwaterstanden in het gebied kunnen voorkomen. De leemlaag vormt zodoende de eerste waterscheidende laag in de bodem.

p. 10 Het grondwaterpeil kan hoger worden met name tijdens hoge piekbuien en in de winterperiode.

p. 12 De leemlaag is in de laagte lemiger (en dus minder goed doorlatend) dan op de ruggen.

Zorg voor voldoende water

Ver groot de veerkracht van het watersysteem

Nee, niet goed toegepast. Er dient uitgegaan te worden van de bodem, het water, de natuur en de landbouw. Daarnaast pas de andere functies. Met de bijbehorende (eventuele) technische middelen. Niet starten met de technische maatregelen, zoals we een eeuw lang gedacht hebben. Je moet je laten leiden door het landschap.

Maak ruimte om water te bergen en vast te houden

Deels goed toegepast met wadi's en wormen. Maar contra-intuïtief, want er was al een laagte in het landschap. De leemlagen ga je ook niet doorboren, dus kun je net zo goed de bodem als leidend nemen. Goed: de wormen zijn om de bodem meer vocht te laten vasthouden.

Houd water vast in de bodem

Goed toegepast: zie hiervoor.

Realiseer een hoger grondwaterpeil rond natuurgebieden

Hier heeft men wel deels bij stil gestaan door niet in de leemlaag te willen boren. Men denkt met name aan gefabriceerde natuur in de vorm van wadi's.

Zorg voor voldoende drinkwaterbronnen

Slecht toegepast. Men denkt niet aan aanliggend drinkwaterwingebied 't Klooster.

Bespaar water

? in plaats van inbreiden, leidt dit tot zwembadjes? Toekomstbestendig over 30 jaar?

Zorg voor schoon water en schone bodem

Beperk gebruik van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen

Voorkom nieuwe verontreinigingen -> bio-akker?

Houd rekening met diffuse verontreinigingen

Zorg voor een vitale en efficiënt geordende bodem

Versterk de regie op de ondergrond

Goed toegepast? Nee, wel meer regie, maar verkeerd toegepast

Behoud waardevolle bodems, zorg voor duurzaam bodembeheer

Bodems met landbouw, vaak rond de kernen, van wel 500 jaar oud, behouden -> hier niet. Het enige wat behouden wordt, is de bodem aan de grenzen van het plangebied, grenzend aan natuurwaarden.

Verminder verstoring van de bodem en zet in op hergebruik

Min of meer goed toegepast: men wil de grond voor het maken van de wadi's gebruiken voor het ophogen van de laagte, voor de woningbouw zonder kruipruimtes.

Geef prioriteit aan preventie en sanering bodemverontreiniging

Ga afdekken van de bodem tegen

Dit is niet wat men bedoelt met 70-90 cm ophogen.

Zorg voor een groene, klimaat adaptieve gebouwde omgeving

Maak water en boden sturend voor locatiekeuzes en inrichting

Zeer slecht toegepast. Zie voorgaande. Denk ook aan inbreiding en de Verstedelijkingsladder.

Houd locaties toekomstige waterberging, rivierafvoer en dijkversterking vrij van bebouwing

Men zou beter hebben kunnen denken aan waterberging.

Bouw klimaatadaptief en natuurinclusief

Rapport van de Stichting CAS is niet ingezien, maar de grondwaterpeilingen zouden toch eerst 8 jaar bijgehouden moeten worden wegens kans op eventuele natte jaren. Er wordt eigenlijk contra klimaatadaptief gebouwd, met wat wadi's, die een groot probleem, over, zeg 30 jaar, niet op gaan lossen. Natuurinclusief? Ja, men zegt van wel, maar kijkt alleen naar de randen die er al zijn. Maar je zou ook vanuit die randen het gebied kunnen later versterken. Wadi's zijn niet 'natuur, bodem en water volgend'.

Streef naar minder netto-landgebruik voor ontwikkelingen

Niet goed toegepast. Kijk naar de Verstedelijkingsladder. Inbreiden. In en rond ... hebben zich nog 5 landeigenaren gemeld om op hun land te later bouwen. De maïsakker had een landbouwgebiedje/voedselbos kunnen worden met bos/park, zodat het hele dorp daarvan had kunnen genieten.

Geldend bestemmingsplan is:

Klimaatrapport Stichting CAS?

Op basis van de BRO (Basisregistratie Ondergrond) plus grondwatermodellen en de Handreiking bij de BRO voor gemeenten, kan de gemeente klimaatadaptatie bewerkstelligen (Volgens de GOO video genoemd op pag. 1)

Quickscan

Geen verlichting liefst, voor vleermuizen. Voorkomen van licht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet Natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk mits er met de inrichting rekening gehouden wordt met potentiële verblijfsplaatsen en een vliegroute ten zuiden en ten oosten van het plangebied.

Steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel: negatieve effecten zijn te voorkomen door de aanwezige houtwallen, hagen en de bosrand met braamstruweel te behouden. Deze elementen dienen opgenomen te worden in het inrichtingsplan (afbeelding 4? -> 2?)

Er kan een das zitten -> er is onderzoek noodzakelijk in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Vogels: verstorende werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen (1/3-15/7) te worden uitgevoerd, of voor werkzaamheden dient middels een nest-inspectie naar door groundbroeders in gebruik zijnde nesten binnen het plangebied uitgesloten te zijn.

Jaarrond beschermde nesten zijn er niet in het plangebied, evt. wel daarbuiten. Verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen of op 75 m afstand van het nest. Die nesten moeten dan in het bladerloze seizoen voorafgaand aan de werkzaamheden gelokaliseerd zijn tijdens een inspectie.